

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦЕНТР ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я МОЗ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ НАУК ВИЩОЇ ШКОЛИ УКРАЇНИ
БАТУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ШОТА РУСТАВЕЛІ (ГРУЗІЯ)
РИЗЬКИЙ ПІВНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ЛАТВІЯ)
БАЛТІЙСЬКА МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ (ЛАТВІЯ)
WORLD ASSOCIATION FOR POSITIVE AND TRANSCULTURAL PSYCHOTHERAPY
(НІМЕЧЧИНА)
DARE INNOVATIONS (УГОРЩИНА)
КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА ПЕТРИЧЕЙКА
ХАЩІДЕУ (МОЛДОВА)
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»
ІНСТИТУТ ПСИХОЛОГІЇ ІМЕНІ Г. С. КОСТЮКА НАПН УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА
ЦЕНТР УКРАЇНСЬКО-ЄВРОПЕЙСЬКОГО НАУКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

III МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ

«СУЧАСНІ НАПРЯМИ ЗМІН В УПРАВЛІННІ ОХОРОНОЮ ЗДОРОВ'Я: МОДЕРНІЗАЦІЯ, ЯКІСТЬ, ПСИХОЛОГІЯ ТА КОМУНІКАЦІЯ»

*28 травня 2026 року
м. Одеса, Україна*

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Шнайдер Станіслав Аркадійович – в.о. ректора Одеського національного медичного університету; доктор медичних наук, професор, член-кореспондент НАМН України, заслужений діяч науки і техніки України;
Запорожан Валерій Миколайович – голова Вченої Ради Одеського національного медичного університету, доктор медичних наук, професор, академік НАМН України;
Орабіна Тетяна Миколаївна – заступник генерального директора Центру громадського здоров'я МОЗ України, асистент кафедри менеджменту охорони здоров'я Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, PhD;
Марічерета Валерія Геннадіївна – перший проректор Одеського національного медичного університету, голова групи експертів МОЗ за напрямом «Акушерство та гінекологія» – експерт-консультант Міністра охорони здоров'я України, доктор медичних наук, професор, академік НАМН вищої освіти України;
Дідманідзе Ібраїм – керівник Центру мов та інформаційних технологій факультету освіти Батумського державного університету імені Шота Руставелі (Грузія);
Дьякон Роман – президент правління Ризького північного університету, доктор технічних наук, професор, академік (Латвія);
Волков Владислав – ректор Балтійської міжнародної академії, доктор суспільних наук, доцент (Латвія);
Марошевельді Дора – засновниця та генеральна директорка DARE Innovations;
Врабіє Сільвія – кафедра історії та теорії освіти факультету гуманітарних та педагогічних наук Державного університету «Богдан Петричейку Хашідеу», доктор психологічних наук (Молдова);
Борці Вікторія Ігорівна – професор кафедри менеджменту охорони здоров'я та психології Одеського національного медичного університету, доктор економічних наук, професор;
Наконечний Олександр Григорович – президент Академії наук вищої школи України, доктор фізико-математичних наук, професор, академік Національної академії наук України;
Труніна Ірина Михайлівна – завідувач кафедри менеджменту і маркетингу Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського, доктор економічних наук, професор;
Векшовець Тетяна Андріївна – професор кафедри менеджменту охорони здоров'я Національного медичного університету імені О. О. Богомольця, директор ННЦ «Бізнес-школа НМУ імені О. О. Богомольця», доктор медичних наук, професор;
Рудінська Олена Володимирівна – завідувач кафедри менеджменту охорони здоров'я та психології Одеського національного медичного університету, кандидат економічних наук, доцент;
Храпкіна Валентина Валентинівна – професор кафедри менеджменту, маркетингу та підприємництва Національного університету «Києво-Могилянська академія», доктор економічних наук, професор;
Бабієнко Володимир Володимирович – завідувач кафедри гігієни, медичної екології та громадського здоров'я Одеського національного медичного університету, доктор медичних наук, професор;
Опря Євген Васильович – завідувач кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії Одеського національного медичного університету, доктор медичних наук, професор;
Литвиненко Ольга Дмитрівна – професор кафедри менеджменту охорони здоров'я та психології Одеського національного медичного університету, доктор психологічних наук, професор;
Сердюк Людмила Захарівна – головний науковий співробітник лабораторії психології особистості імені П. Р. Чапачи Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України, доктор психологічних наук, професор;
Халік Олена Олександрівна – завідувач кафедри психології Університету Короля Данила, кандидат психологічних наук, доцент;
Кусик Наталія Львівна – начальник навчально-методичного відділу, доцент кафедри менеджменту охорони здоров'я та психології Одеського національного медичного університету, кандидат економічних наук, доцент.

С 91 **Сучасні напрями змін в управлінні охороною здоров'я: модернізація, якість, психологія та комунікація:** Міжнародна наукова конференція. За заг. ред. проф. В. Г. Марічерета, 28 травня 2026 року, м. Одеса. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2026. 452 с.
ISBN 978-966-397-640-2

До збірника матеріалів конференції увійшли тези доповідей, які стали предметом обговорення учасників Міжнародної наукової конференції «Сучасні напрями змін в управлінні охороною здоров'я: модернізація, якість, комунікація» у м. Одесі 31 травня 2024 року у Одеському національному медичному університеті.
Збірник зібраний науковими фахівцями Одеського національного медичного університету і розрахований на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти.

УДК 351.77-048.35(062.552)

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. СУЧАСНІ ПАРАДИГМИ РОЗВИТКУ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПСИХОЛОГІЇ

Актуальні виклики модернізації сфери охорони здоров'я України

Шнайдер Станіслав Аркадійович.....14

Соціально орієнтована бізнес-модель як основа сталого
розвитку підприємства

Карпенко Оксана Олександрівна, Гуцало Павло Сергійович.....17

Формування ціннісної пропозиції роботодавця як основа
ефективного HR-бренду

Борщ Вікторія Ігорівна, Гедзелівський Віталій Ігорович.....21

Sustainable development in the context of primary education

Vrabie Silvia.....24

Доказовий менеджмент як методологічна основа підготовки керівників
у сфері охорони здоров'я: досвід впровадження в магістерській програмі

Вишнівецький Іван Іванович, Парій Валентин Дмитрович.....34

Соціально орієнтована бізнес-модель як основа сталого
розвитку підприємства

Бірюков Єгор Ігорович, Коляда Максим Васильович.....37

Етичне застосування штучного інтелекту в академічному
середовищі психологів

Шеремета Сергій Ростиславович.....41

СЕКЦІЯ 2. СТІЙКІСТЬ, ВІДНОВЛЕННЯ ТА СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Стратегічні напрями реформування та розвитку територіальної
громади м. Одеси

Колоденко Олена Володимирівна.....43

Бізнес-резильєнтність медичних організацій як чинник сталого
розвитку системи охорони здоров'я

Борщ Вікторія Ігорівна.....46

Механізми забезпечення стійкості в умовах кризових викликів

Рудінська Олена Володимирівна, Дерев'ягін Ярослав Олександрович..51

Актуальність стратегії розвитку закладів охорони здоров'я
в умовах Європейської інтеграції

Волянська Алла Георгіївна, Ковальчук Тетяна Анатоліївна.....53

Синергія чи виснаження: організаційні стратегії профілактики вигорання в мультидисциплінарних командах Дністрянський Богдан Володимирович	296
Роль самоконтролю та креативності у формуванні психологічної стійкості працівників сфери охорони здоров'я в умовах криз Дружкова Ірина Сергіївна, Хакімова Альбіна Фарідівна, Гапатин Соломія Василівна	298
Цифрові інструменти соціально-психологічної підтримки особистості в умовах кризової невизначеності Кайманова Яна Вікторівна	302
Збереження культурної ідентичності дітей та молоді з інвалідністю в умовах воєнної кризи: психологічні механізми та комунікаційні стратегії Подкупко Тетяна Леонідівна, Цибух Людмила Миколаївна	306
Нейрофізіологія зцілення: шлях через тіло, рух та контакт до розблокування життя Сініцина Оксана Василівна	309

СЕКЦІЯ 7. ПСИХОЛОГІЯ ТА ПСИХОТЕРАПІЯ. СФЕРИ УПРАВЛІННЯ, РОЗВИТКУ ТА САМОПІЗНАННЯ

Самооцінка як чинник формування позитивного образу Я у дівчат підліткового віку Аверкієва Людмила Володимирівна	312
Особливості ставлення до смерті як чинник психологічної адаптації у різні періоди дорослості Аксененко Вероніка Ігорівна, Терещенко Ольга Олегівна	316
Стрес пацієнта під час звернення до лікаря: психологічні причини та базові права пацієнта Валах Вікторія Володимирівна, Гуляєва Дар'я Максимівна	318
Спілкування лікаря і пацієнта: коли неввічливість стає порушенням прав Валах Вікторія Володимирівна, Дяченко Єлизавета Дмитрівна	320
Контингентна самооцінка підлітків в умовах цифрового соціального порівняння: психологічні механізми та напрями профілактики Гапатин Соломія Василівна, Гаврилишина Любов Богданівна	322
Психологічні особливості адаптаційного потенціалу в особистостей з порушеннями харчової поведінки Житнюк Юлія Юрївна, Литвиненко Ольга Дмитрівна	326

**ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ДІТЕЙ
ТА МОЛОДІ З ІНВАЛІДНІСТЮ В УМОВАХ ВОЄННОЇ КРИЗИ:
ПСИХОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ ТА КОМУНІКАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ**

Подкупко Тетяна Леонідівна

*кандидат історичних наук,
доцент кафедри суспільних наук
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна*

Цибух Людмила Миколаївна

*кандидат психологічних наук,
доцент кафедри менеджменту охорони здоров'я та психології
Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна*

Повномасштабне вторгнення в Україні стало не лише величезною гуманітарною катастрофою, а й потужним психосоціальним чинником трансформації індивідуальної та колективної ідентичності. Особливо вразливою групою в умовах воєнної кризи є діти та молодь з інвалідністю, для яких поряд із фізичними, соціальними й освітніми бар'єрами виникає додатковий виклик – ризик втрати культурної приналежності, порушення зв'язку з національною традицією, мовою, звичним середовищем і усталеними формами соціальної взаємодії.

В правовому полі України активно впроваджуються практики інклюзивної освіти спираючись на Закон України № 2053-VIII щодо особливостей доступу осіб з ООП до освітніх послуг (2017), стаття 19 якого гарантує особам з ООП право на освіту на всіх рівнях. В тому числі Закон передбачає участь ООП не лише в навчальній діяльності, а й у культурному житті та житті громад [1].

Вимушене переміщення всередині країни, виїзд за кордон, руйнування усталених соціальних зв'язків, ізоляція та переживання травматичних подій істотно впливають на процес формування «Я-концепції», самоцінності та культурної самоідентифікації. Для молоді з інвалідністю ці процеси мають подвійне навантаження: поряд із переживанням війни актуалізуються питання прийняття власної ідентичності, пошуку соціального місця та відчуття культурної приналежності.

В організації і роботі з дітьми та молоддю щодо виключності в національні традиційні дійства вкрай необхідно враховувати їх попередній травматичний досвід. Психологи мають ґрунтовні напрацювання в роботі з молоддю із зони бойових дій, які масово почали з'являтися в Україні після 2014 року [2, с. 199–203].

Поаудиторна культурно-виховна робота може бути повноцінним інклюзивним інструментом. Спільна діяльність у культурному контексті є потужним чинником розвитку емпатії та зниження соціальної дистанції. ООП і звичайні учасники стають рівноправними. Їх об'єднує не жалість, а традиція, свято, творчість. Саме цей перехід від асиметрії до рівності є ключем до справжньої емпатії [3, с. 246–249].

Збереження культурної ідентичності в умовах кризи спирається на низку психологічних механізмів. По-перше це механізм культурної пам'яті. Культурна пам'ять виконує стабілізуючу функцію, створюючи для особистості символічну опору в умовах невизначеності. Залучення дітей та молоді з інвалідністю до українських традиційних практик: зимових свят, великодніх звичаїв, писанкарства, народної творчості тощо, формує відчуття тягlosti поколінь і включеності у національний культурний простір. Майстер-класи в розрізі підготовки до українських традиційних свят із дітьми та молоддю з ООП із ГО «Особливі діти» допомагають у становленні культурної ідентичності, усвідомленні своєї значущості для вітчизняного суспільства.

Саме культурний ритуал стає психологічним «якорем», що знижує рівень тривожності, сприяє відновленню відчуття безпеки й підтримує внутрішню цілісність особистості. Занурення в особливості традиційних свят, їх різноманіття як по сезонам так і по регіонам допомагають відчувати себе частиною великого мозаїчного різнобарвного полотна, де кожен різний але важливий і невід'ємний від цілості.

По-друге – це механізм символічної самоідентифікації. Важливим є включення особистості у систему символів культури: мови, традицій, народного мистецтва, музики, святкових практик. Символічна участь допомагає дитині чи молодій людині усвідомлювати себе частиною спільноти, незалежно від фізичних обмежень або територіального місцеперебування.

Практика інтерактивних культурних заходів у змішаному форматі (очно + онлайн) показала, що навіть перебуваючи у різних країнах, молоді з інвалідністю продовжує відчувати себе частиною українського культурного середовища. Тривале перебування за межами України, навчання в освітніх установах різних держав, спроби адаптуватися і навіть асимілюватися в новому просторі розмивають українську ідентичність. Тому заходи із залученість батьків, молоді, дітей до

спільного проведення часу в контексті українських традицій, нагадують про коріння, традиції і зв'язок із Батьківщиною.

По-третє – механізм позитивної соціальної взаємодії. Інклюзивна взаємодія у спільному культурному просторі знижує переживання ізольованості та формує позитивний соціальний досвід. У спільній творчій, ігровій та освітній діяльності стирається межа між «особливими» та «нормотиповими» учасниками; формується досвід рівноправності, взаємної підтримки й прийняття. Крім підтримки і соціальної адаптації людей з інвалідністю важливий чинник заходів – це розвиток у нормотипових учасників дійств емпатії, вміння сприймати, підтримувати, вчитися і захоплюватися різними людьми.

Зазначимо ефективні комунікаційні стратегії підтримки культурної ідентичності. Змішані формати коли поєднанні офлайн-зустрічі із онлайн на платформі Zoom. Використання Kahoot як інтерактивного ігрового цифрового середовища. Зазначені платформи дозволяють підтримувати контакт із дітьми та молоддю, які перебувають у вимушеній міграції через повномасштабне вторгнення.

Психоедукаційні практики: інформування про культурну спадщину, роль традиції в психологічній стійкості, формування позитивного образу власної культурної групи сприяє підвищенню самоцінності та зниженню екзистенційної тривоги.

Арттерапевтичні методи: символічне малювання, колективне створення казок, музично-творчі практики дозволяють інтегрувати емоційний досвід війни у безпечну символічну форму, що підтримує психологічне благополуччя та культурну самосвідомість.

Родинна трансмісія традицій: передача звичаїв через сімейні практики (випікання пасок, різдвяні обряди, вечорниці, спільні святкування) виконує функцію міжпоколінневого культурного містка.

Збереження культурної ідентичності дітей та молоді з інвалідністю в умовах воєнної кризи є не лише питанням культурної політики, а й важливим напрямом психологічної підтримки. Культурна приналежність виступає ресурсом резильєнтності, емоційної стабільності, самоприйняття та соціальної інтеграції.

Найбільш ефективними механізмами виявляються культурна пам'ять, символічна самоідентифікація, позитивна інклюзивна взаємодія, арттерапевтичні практики та цифрові комунікаційні стратегії. Саме інтеграція психологічної підтримки та культурно-комунікативних практик створює умови для формування стійкої культурної самосвідомості молоді з інвалідністю навіть в умовах тривалої воєнної нестабільності.

Література:

1. Закон України № 2053-VIII про внесення змін до законодавства щодо особливостей доступу осіб з ООП до освітніх послуг від 23.05.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2053-19>

2. Цибух Л. М. Особливості роботи психолога дитячого центру з підлітками із зони бойових дій (на прикладі УДЦ «Молода Гвардія») *Наука і освіта*. №9. 2016. С. 199-203.

3. Подкупко Т. Л. Вивчення історичного та етнокультурного коріння здобувачами вищої освіти ОНМЕДУ через залучення до родинних великодніх традицій. *Проблеми ідентичності культурної спадщини України в умовах російсько-української війни та у повоєнний період*. Київ: НДІУ, 2023. С. 246–249.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-640-2-83>

НЕЙРОФІЗІОЛОГІЯ ЗЦІЛЕННЯ: ШЛЯХ ЧЕРЕЗ ТІЛО, РУХ ТА КОНТАКТ ДО РОЗБЛОКУВАННЯ ЖИТТЯ

Сініцина Оксана Василівна

*здобувачка вищої освіти, лікарка-невропатологиня вищої категорії,
психотерапевтка*

*Одеський національний медичний університет
м. Одеса, Україна*

Актуальність теми дослідження зумовлена безпрецедентним рівнем травматизації населення внаслідок воєнних дій та тривалого перебування у стані невизначеності та хронічного стресу. Традиційні парадигми психотерапії, що базуються переважно на вербальній інтервенції, часто виявляються недостатньо ефективними при роботі з глибокими станами шоккової травми та ПТСР. Це пояснюється нейрофізіологічними механізмами, за яких сильний стрес блокує роботу префронтальної кори мозку, унеможливаючи раціональну переробку досвіду [3, с. 45].

Нейрофізіологічний базис травматичного блокування. Травма – це не лише ментальна подія, а передусім біологічний стан. Коли людина стикається з загрозою, мозок активує еволюційно давні механізми виживання. За Полівагальною теорією С. Порджеса, нервова система може реагувати через три стани: вентральний вагус (безпека та соціальна залученість), симпатична система (боротьба або втеча) та дорсальний вагус (завмирання, колапс) [5, с. 112].

У стані травматичного блокування енергія, що була мобілізована для захисту, залишається «законсервованою» в тілі. Це призводить до

III МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ

**«СУЧАСНІ НАПРЯМИ ЗМІН В УПРАВЛІННІ
ОХОРОНОЮ ЗДОРОВ'Я: МОДЕРНІЗАЦІЯ,
ЯКІСТЬ, ПСИХОЛОГІЯ ТА КОМУНІКАЦІЯ»**

м. Одеса, 28 травня 2026 року

Підписано до друку 29.05.2026. Формат 60×84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Цифровий друк.
Умовно-друк. арк. 26,27. Тираж 100. Замовлення № 0626-66.
Ціна договірна. Віддруковано з готового оригінал-макета.

Українсько-польське наукове видавництво «Liha-Pres»
79000, м. Львів, вул. Технічна, 1
87-100, м. Торунь, вул. Лубічка, 44
Телефон: +38 (050) 658 08 23
E-mail: editor@liha-pres.eu
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6423 від 04.10.2018 р.